

ništva. Nahajali so se v jako žalostnem stanju; mnogo jih je vsled slabe zdravniške postrežbe pohabljene. Bolgari so jih tako prisrčno in navdušeno sprejeli. Odpotovali so s 14 v Sofiji se nahajajočimi avstrijskimi oficirji čez Lom v domovino.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdje so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 27. novembra v Brežicah (svinjski sejem.)

Dne 29. novembra v Pischelsdorfu**, okr. Brežice; v Angerju**, okr. Birkfeld; v Oberdorfu, okr. Friedberg; v Neudau, okr. Hartberg; v Wenigzellu, okr. Vorau; v Weßkirchenu**, okr. Judenburg; pri Sv. Florijanu**, okr. Slov. Gradič; v Švici, okr. Maribor; pri Sv. Andrežu v Slov. Gor., okr. Ptuj; v Rogatcu**; v Öblarnu, okr. G. öbming; v Langenwangu, okr. Mürzzuschlag; pri Sv. Andrežu, okr. Lipnica; v Štrubu**, okr. Lipnica; v Gradeu (sejem s po-rabno živino).

Dne 1. decembra v Lučnah, okraj Ormož; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ptaju (svinjski sejem).

Dne 2. decembra na Bregu pri Ptaju (svinjski sejem); v Gradeu (konjski in klavni sejem).

Dne 3. decembra v Geisttalu, okraj Voitsberg; na Planini**, okr. Kozje; v Oberzeiring; pri Sv. Tomažu, okr. Ormož; v Pürggu, okr. Irdning; v Konjicah**; v Gradeu (sejem s klavno živino).

Dne 4. decembra v Wiesu**, okraj Ivnica; v Gasenu, okr. Birkfeld; v Wildalpen, okr. St. Gallen; Liezen; Sv. Barbara v Halozah**, okr. Ptuj; Vorderberg, okr. Leoben; Šmarje pri Jelšah**, Brežice (svinjski sejem).

Dne 5. decembra v Trbovljah, okraj Laško.

Dne 6. decembra v Fröhleiten; v Kirchot Š. Marein, okr. Gradič okolica; Wundschuh**, okr. Gradič okolica; Stallhofen, okr. Voitsberg; Felddorf**, okr. Kozje; Sevnica**; Saldenhofen**, okr. Mahrenberg; Mureck**; Traboch, okr. Leoben; Luče, okr. Arnovž; Lasnitz Lambrecht**, okr. Morau; Doberna**, okr. Celje; Edelschrott**, okr. Voitsberg; Ormož*; Št. Marein**, okr. Bruck.

* * *

Obdelovanje brazd za grah v jeseni.

Zgodnjina zelenjava se bo visoko cenila zlasti v bočem letu, ker bodo dovozi iz juga, zlasti iz Italije najbrž deloma ali popolnoma izostali. Zato je morali misliti že sedaj na zelenjanu, ki se lahko v kuhinji porabi zelo zgodaj, že koncem maja, to je vrtni grah. Najbolj primerno je, ako se za to določene grede prekopaže že zdaj v pozni jeseni in pisto črez zimo ležati v neobdelani grudi. Zelo koristen je za grah fosforjev grah — superfosfat in idealfosfat; tega se natrosi 3 do 4 deke na 1 kvadratni meter greda enakomerno na neobdelano zemljo kratko pred setvijo. Tudi ugodno vpliva na razvoj in roditvenost graha gnojenje z lesnim peperom po zimi. V jeseni prekopane grede se po končani zimi, kadar hitro se zemlja osuši, ne prekopavajo še enkrat, ampak jih je treba samo poravnati z železnicimi grabljami. Tako so pripravne za nasad semena. Izkušnja je učila, da v pred zimo prekopani gredah grah ne raste tako močno v zelenju, zato pa prinese več sadu kakor v gredah, ki so bile prekopane kratko pred setvijo. Zato je treba že pred zimo prekopati greda, v katerih se bo sadil grah v prihodnjem letu.

Špinaca po zimi.

Na mnogih izpraznjenih vrtnih gredah se je v jeseni nasadila špinaca, ki se je v zadnjih vlažnih tednih dobro razvijala in dala ob dnebi, ko ni bilo mesta, poleg krompirja redilno, okusno prikuho. Ko pride sneženo vreme, se seveda neha obiranje listov špinaca in se more še le zopet začeti, kadar sneg skopni. Da bo mogoče tudi po zimi pripravljati špinacično prikuho, moramo že, predno zapade velik sneg, ogradiči špinacične grede z nizkimi deskami ali krajniki in pokriti z deskami, s pokrovil zabojev ali s fizičovimi koli, da ne pride sneg bližu. Tako se lahko sneg z lopato odstrani in špinaca celo zorno nabira. Ravno tako se lahko storiti z gredami za motovilec, ki je kakor znano po zimi istotako zelo priljubljena solata.

Hlevni gnoj na gnojišču.

Ako se hlevni gnoj ne naklada primerno, se dostikrat izgubi prav mnogo najdragocenejše redilne snovi za rastline, dušika. Najmanjši izgub se je bat, aka nalagamo gnoj takoj, ko ga spravimo s hleva, na gnojišče enakomerno na široko in pustimo, da ga potepeta živali. Tako ne pride tako lahko zrak v gnoj in se tudi ne dela toliko soliterne kisline. Ako leži gnoj narabilo in pripušča zrak zraven, bo kmalu spremenil amonijak, ki je v gnuju, v soliterno kislini, ki se pa istotako lahko izgubi vsled živih bitij, ki pokončuje soliter. Zato je boje; da se zabranji tvorjenje soliterne kisline, kar lahko dosežemo s tem, da nakladamo gnoj na vlažnem in trdem prostoru, ker se s tem zadržuje zrak, da ne more priti v notranji kup gnoja. Pristop zraka tudi lahko zabranimo s tem, da pokrijemo gnojni kup z ilovko ob strani ali po vrhu, ki je treba dobro potolči. Tudi bo skrbel pametni kmet za to, da se dragoceni deli gnoja, ki jih izpere dež, ne izgubijo, ampak plodonosno porabijo za gnoj-nje. Poprep so polivali gnoj z gnojnicico, sedaj se je pa to zopet opustilo, ker se je dokazalo da se s tem ravnanjem izgubi mnogo duška. Ako se s hlevnim gnojem na gnojišču prvočno ravna, se lahko obranjanje neprecenljive vrednosti za naše poljedelstvo, in z gnojenjem dobro vkladanega in na gnojilih bogatega gnoja se lahko doseže večja plodonosnost. Zato je vsak napreden kmet prav skrbno pripravljal hlevni gnoj na gnojišču.

Oton Brüders,
strokovni učitelj in vodja požvedovalnega mesta za nasad zelenjave in krompirja pri c. kr. namestništvu.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Avstrijsko poročilo.

Proti Italiji. Ljuti boji v prostoru med izlivom Vipave in San Martinom trajajo dan in noč naprej. Severno Monte San Michele napadel je sovražnik neprenehoma z močnimi silami. Večkrat se mu je posrečilo vdreti v naše jarke; ali v večurnem nočnem boju vrgli so ga pridi inf. regimenti št. 7 in 27 (Korošci in Štajerci) z opet nazaj. Napad Italijanov na Monte San Michele izjavili se je kakor vsi prejšni. Tudi pri San Martino divjal je boj celi dan semintja; pozne zvečer se je honvedčetam posrečilo, da so pridobile tudi tukaj naše postojanke popolnoma nazaj. Gorisko na mostičje, južni del mesta, vasi Savodna in Rupa stale so pod ljudutim artil. ognjem. Več sovražnih bataljonov napadlo je pri Oslaviji. Bili so nazaj vrženi, 2 kompaniji uničeni. Dva naša letalca metaла sta bombe na Tolmazzo.

Balkan. Črnogorci bili so tudi vzhodno od Foče nazaj vrženi. Južno vzhodno od Sienice prekoračili smo črnogorsko mejo. Pri včeraj poročanem zavzetju Mitrovice vjeli smo 10.000 Srbov in zaplenili 6 možnarjev, 12 topov, mnogo vozov, streliva vsake vrste, 7 lokomotiv, 130 vagonov z mnogim vojnim materialom. V bojih pri Prištini vjelo se je 6800 Srbov in zaplenili 6 srbskih topov.

Nemško poročilo.

Armada Köveß je v bojih pri Mitrovici vjela 10.000 Srbov in zaplenila 19 topov. V bojih za Prištino in ob Sitnici vjeli smo 7400 Srbov in zaplenili 6 topov. Pleña na vojnem orožju in zalogah je znaten.

Bolgarsko uradno poročilo od 22. novembra.

K-B. Sofija, 23. novembra. V Kosovi dolini trajajo boji naprej. Zaplenili smo 6 topov za hitro streljanje, 2 poljska topova, veliko množino streliva in drugega vojnega materijala ter napravili v veliko število vjetrih. Na ostalih frontah nobene spremembe.

Srbski prestolonaslednik obkoljen?

„A z E s t“ poroča iz Niša o pogovoru z bolgarskim generalom Bojadjevom, ki je baje m. dr. dejal: Mi imamo zdaj nalog, za srbsko umikanje še odprte duri i zapreti. Ležijo med Novipazarjem in Prištino. Upamo, da bodo Srbetukaj obkolili, katerih zadnja postojanka je Goljak-Planina. Mogoče, da bode Goljak-Planina Sedan za ostanke srbske armade. Vemo, da se nahaja tam goriti srbški prestolonaslednik Aleksander in da od tam ne more več zbezati, k večjem na letalnem stroju. Ali letalni stroji so nevarni. V staris Srbiji in v Sand-

žaku bode tekoma dve tednov vse gotovo. Potem bodo tudi s Franci in Angleži gotovi postali. To tudi ne bode težavnala noga! (To poročilo ni uradno in se mora torej previdno sprejeti).

Kdo je v spodnjem telesu občutljiv in tripi na zamašenju, naj ne vzame nikdar kreko vplivajoče črevesu škode od odvajalno sredstvo, marveč le Fellerjevo milo učinkujoče, neškodljive Rabharbar-kroglijce z zn. „Elsa-kroglijce“. One povzročijo lahko odvajanje, brez da bi skodovalo črevesu in so najprijetnejše odvajalno sredstvo. 6 škatlico pošljite franko za 4 K 40 h edino pristne lekarne: E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg 8, 241 (Hrvatsko). Fellerjevo bolečino odpravljajo fluidi z zn. „Elsa-fluid“, 12 steklenic franko 6 krov, zamore se obenem narociši, ako se hoče imeti pri hiši zanesljivo sredstvo, ki je vsakodobno hvali, ki jo je poskušal. (b)

Znana f. u. Max Böhnel, Dunaj IV. Margarethenstrasse 27/1 dobila je te dni od enega svojih kupcev sledete priznjalno pismo: „Cenjeni f. u. Max Böhnel, Dunaj. Po izrazitih opozorjenjih na Vašem cenjenem firmo, kupil sem začetkom vojne eno budilico Vašega fabrikata, ki sveti Čutim se dolgnega, izreči Vam polno zahvalno. O dobri sami ni izgubil nobene besede, le svečino nas vsak dan vsled svoje intenzivnosti izmenjan. Pravi čudet je imenovati, da budilica sploh še gre, ker je na maršu jako veliko trpeža. Od bojistov Vas najbolje pozdravljam z velepoštenjem Franc Gstaiger, vojna počta 100.

Veselo preseñeđenje za naše junake je prava Böhnel-vojna ora iz znanje f. u. Max Böhnel, Dunaj IV. Margarethenstrasse 27/1. Izdelana je tako okusno, ima dobro anker kolešje in je stalni spomin na veliko svetovno vojno. Na zahtevo dobri vsak čitalec našega lista novi ilustrirat katalog zaston in poštne proste. Za dostuje dopisnico z načetnim naslovom.

Pri vladajočem gorskem letnem času je priporočljivo, ako se ima v vsaki hiši desinfekcijsko sredstvo. Opozorjam na našnji inzerat Lysoform-tvornice.

Mleka je malo in dostikrat se ga ne more otrokom tolidati, kakor bi bilo to želeto. V obliki puddingov, narejeno iz dra. Oetker pudding-praska, 1/3 litra mleka, 5 dkg sladkorja, zamore se mleko stedit in vendar otroškemu organizmu začeljeno redilno sredstvo dovesti Veselje je videti, kako se otroci vsake starosti na teh puddingsh razveselijo.

Šibove metlje

se nakupijo v večjih množinah. — Ponudbe pod navedbo cene in vposiljati ene vzorne metlje na „Material-Magazins-Verwaltung der k. k. priv. Südbahn-Gesellschaft“ v Mariboru, Kärntnerbahnhof.

Nemška štetografinija
in strojna pisarka

začetnica, 15 let stara, ki je meščansko šolo absolvirala, išče službo pod „T.O. 3“ poste-restante, Studenice pri Mariboru.

Viničar
priden in delaven se sprejme. — Vprašanje na upravo tega lista.

Gospodinja (Wirtschafterin)
se sprejme pri starejšemu posestniku. Naslov pove uprava tega lista.

Kuharica, pridna, zvesta in delavna se pod dobrimi pogoji takoj sprejme pri g. L. Slavitsch, toč trgovce v Ptaju.

Pridna prodajalka za mešano blago in mlad kemi špecerijske stroke se proti dobremu plačilu takoj sprejmeta pri Friedrich Jakowitsch v Celju.